

ВІД РЕДАКЦІЇ

Відділ новітньої історії Інституту українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України започатковує видання нового періодичного збірника наукових праць “Новітня доба”.

Новітня доба відображає сучасний період історії, який охоплює ХХ - початок ХХІ ст., тобто добу індустріального та становлення постіндустріального суспільства. Дискусійною залишається проблема періодизації новітньої історії. Російські історіографи (М. Сівачов, Є. Язьков) пропонують відкривати новітній період всесвітньої історії 1918 роком (після завершення Першої світової війни), мотивуючи її визначальним впливом на подальший історичний поступ. Англійський історик Е. Гобсбаум вважає початком новітнього часу 1914 рік – рік розв'язання Першої світової війни, проводячи ідею, що Перша і Друга світова війни, а також численні конфлікти визначали весь перебіг подій упродовж ХХ – ХХІ ст. Цю ж позицію поділяє український дослідник С. Кульчицький. С. Віднянський вважає початком періоду новітньої історії Першу світову війну (1914 - 1918), як найвагомішу подію ХХ ст.

І. Лисяк-Рудницький пропонував застосувати періодизацію української історії до загальносвітової схеми. Зокрема він вважав, що початок модерної доби пов'язаний з Люблінською унією 1569 р., а сама ця доба складається з «ранньо-новітньої», і власне «новітньої» історії. Вододілом між першою і другою є кінець ХVІІІ ст.

Обґрунтованою вважаємо концепцію англійського історика Дж. Гренвілла та українського історика А. Трубайчука, які пропонують покласти в основу періодизації новітнього часу економічні й соціальні чинники, а саме перехід від товарного до монополістично-корпоративного виробництва, розвиток індустріального суспільства, зростання в його житті ролі його пересічних членів (поява масових профспілок, політичних партій, громадських рухів), взаємодію культур, що зрештою зумовило й ті політичні зміни, які відбувалися в демократичних суспільствах у ХХ – початку ХХІ ст. Такий підхід підтримується більшістю науковців нашого Інституту.

Даний збірник покликаний актуалізувати широкий спектр проблем української та всесвітньої історії Новітньої доби. Редколегія цінуватиме, передусім, власний науковий погляд дослідників на ту чи іншу проблему новітньої історії, сприятиме дискусії щодо окремих гострих проблем історії ХХ – початку ХХІ століття.

